

Poetry of Dissent and Crisis
The Wadi Salib Events and What Followed

Nathan Elbaz

Employment Office

Children are Happiness

There is a Place

What Will The Dreams Be

Nathan Alterman

Jo Amar

Yehoshua Sobol

Amos Ettinger

Balfur Hakak

About the Soldier Elbaz – Nathan Alterman

Who, inadvertently, while dismantling a hand-grenade, had set it on. Elbaz did not throw the grenade away to save his life since there was another man with him in the tent, he sprang out with the bomb. When he saw that there were people there as well, he ran to the barren wadi, yelling "Grenade! Grenade!" He was blown up at the end of the four seconds between the hit on the pin and explosion. All his friends had survived.
1954

You ran fast, not stopping, as if
Madness had caught you.
You ran fast and your face darkened
Like the face of a loot robber.
You were so quick to run, that
You had no time to apologize, Elbaz
Oh hot headed, hasty lawless,
Root of Africa son of Morocco.
Oh unstoppable, unrestrained galloping
Savage, who had never. (Of the world)

You were never part of a delegation
Explaining the merits of immigrants from the
desert.
You did not know, how to peacefully
Advocate, for large families,
You only sprang forward
And yelled Grenade! Grenade!
Oh hot headed, hasty lawless
Root of Africa son of Morocco.
Oh springing and roaring aloud
Creating so much noise in the world.

You did not throw the grenade back
For a man was lying in the tent.
You did not slap the grenade ahead
For there were people outdoors.
Gapping mouth, your eyes wide open
Certain death in your hand.
Oh lawless reject
Oh startled gapping mouth
Seen only by God.

על החייל אלבז / נתן אלתרמן

שעסק בפרוקו של רמוץ ובלי משים הפעל בידיו מנגנון
הפצצון. אלבז לא השליך את הרמוץ מידו, להמלט
על נפשו, כיוון שאיש היה עמו באהל. הוא פרץ עם
הפצצה החוצה, אך בראותו כי גם שם אנשים, החל רץ
אל הנאדי השומם בקראו בקול "רמוץ", "רמוץ". הוא
נתרסק כתם ארבע השניות אשר בין נקירת הפיקה
ובין ההתפוצצות. כל חבריו יצאו חיים. 1954,

רצת חיש, בלי עצוד, כאילו
אחזק הטרופה כי עז.
רצת חיש ופנים האפילו
כפני איש הפורץ לבזוז.
כה מהרת לרוץ שאפילו
הצטדק לא הספקת, אלבז.
הה, חמום ונמהר לבלי חק,
שרש אפריקה, בן מרוק.
הה, דוהר ללא סיג ובלם,
איש פרא אשר מעולם.

לא הלכת הסבר במשלחת
את סגלות עם עולי-ישימון,
לא ידעת למד בנחת
סניגוריה על בני אב המון,
רק פרצת כשד משחת
וצחנת: רמוץ, רמוץ!
הה, חמום ונמהר לבלי-חק,
שרש אפריקה, בן מרוק.
הה, זונק ושואג בקול רם
ומרבה מהמה בעולם.

הרמוץ לאחור לא השלכת
כי היה איש באהל רבוץ.
הרמוץ לפנים לא השחת,
כי נראו אנשים בחוץ.
כה פערת, עינים פקחת
ובקדד כליון חרוץ.
הה, משלך אלי סבך לבלי-חק.
שרש אפריקה, בן מרוק.

You sprang to run on earth,
 To look for a place in the world
 With no man and no child
 And the road was heavy and long
 In your hand the ticking bomb
 That had started counting to four.
 Oh lawless rushing intruder,
 Oh the troubles of Moroccan immigration,
 Oh regressive element, refuse
 Of selection, God almighty!

The people will inscribe its chronicles
 On a slate as it always did.
 With a lamp in hand, it is searching
 The heart of this hidden epoch...
 The time, like a heart, is breaking
 At your four seconds Elbaz.
 Facing them it is lawfully kneeling,
 Root of Africa son of Morocco,
 From their depth, like a sea it is humming
 So help it God.

It seems not everything is clear on the road
 It holds secrets yet
 Look, the time is kneeling
 As it should; praise and slander,
 Yet its ultimate value is that
 Of its passing seconds Elbaz.
 Oh lawful fallen on earth
 Root of Africa son of Morocco
 Oh lying, amazed gapping mouth,
 May God be our witness.

הָהָה, קוֹפֵא פְּעוּר פֶּה וְנִדְהָם
 לַעֲיִנָּיו שֶׁל רַבּוֹן עוֹלָם.

אֶז פָּרָצָה לְרוֹץ עַל פְּנֵי חָלָד,
 עַל תִּבְלָה... לְבַקֵּשׁ בְּקֶרֶבָה
 מְקוֹם אֵין בּוֹ לֹא אִישׁ וְלֹא יָלָד
 וְהִדְרִי כְּבֹדָה וְרִבְיָה
 וּבִידֵי הַפְּעֻצָּה הַמְּפֻעֶלֶת
 שֶׁהִתְחִילָה לִסְפֹּר עַד אַרְבַּע.
 הָהָה, פּוֹרֵץ וְשׁוֹטֵף לְבִלִי-חֶק,
 הָהָה, צֹרֶת עֲלִית מְרוֹק.
 הָהָה, יְסוֹד רֵגֶרְסִיבִי וְגֻלָּם-
 סְלִקְטִיבִי, רַבּוֹן עוֹלָם!

אֶת קוֹרוֹת הָעַתִּים בְּחֶרֶט
 עִם עַל לֹחַ יִכְתֹּב כְּמֵאָז,
 אֶת לִבֵּי הַתְּקוּפָה הַנִּסְתָּרָה
 מִחֻפְשֹׁת יָדוֹ בְּפָנָס...
 הַתְּקוּפָה כְּמוֹ לֵב גִּשְׁפָּרָה
 אֶל אַרְבַּע שְׁנֵי־יָדֶיהָ אֶלְבָּז.
 אֲלֵיהֶן הִיא פּוֹרֶצַת כַּחֲקִי,
 שֶׁרֶשׁ אֶפְרִיקָה, בֶּן מְרוֹק,
 מִתּוֹכָן הִיא הוֹמָה כְּמוֹ יָם
 וְיַעֲרִיד בָּהּ רַבּוֹן עוֹלָם.

כְּנִרְאָה לֹא הִכַּל בְּדִרְדֵּר
 מִפְּרֶשׁ, כִּי עוֹד סוֹד בָּהּ וָרוֹ.
 שׁוּר, הַזְמָן הַפּוֹרֵעַ בְּרֶד
 כְּגִמּוּלוֹ יִהְיֶה גַם יִלְעֹז,
 אֲדָ עֶרְכּוֹ הַנִּצָּחִי הוּא עֶרֶד-
 שְׁנֵי־יָדָיו הַחֹלְפוֹת, אֶלְבָּז.
 הָהָה, נוֹפֵל עַל עַפְרָה כַּחֲקִי.
 שֶׁרֶשׁ אֶפְרִיקָה, בֶּן מְרוֹק.
 הָהָה, מִטֵּל פְּעוּר פֶּה וְנִדְהָם,
 עַד בִּינֵינוּ רַבּוֹן עוֹלָם.

Employment Office Jo Amar

I suddenly recalled what people have said
How we were separated from our parents
We arrived and did not find what we hoped for
May God have mercy on us
May God have mercy on us

I sailed the sea for seven days
I arrived to Haifa and relaxed
Soon they lead me to "Beit Lid"*
Left, right they taught me
Left, right they taught me

O Mother come see me
They threw me into a tent
Eating, drinking, wandering around aimlessly
Oy what happened to me

I went to the employment office
He said where are you from?
I told him from Morocco
He said get out!
He said get out!

I went to the employment office
He said where are you from?
I told him from Poland
Come in please
Come in please

They took us to a Kibbutz
Eating drinking dressing
I am working – they give us no money
And since I arrived they made fun of me

Oh mother come see me
They threw me in the kibbutz
They fed me bread and olives

*Military Base

לשכת עבודה ג'ו עמר

נזכרתי פתאום בדברי האנשים,
שהפרידו אותנו מהורינו
הגענו, ולא מצאנו מה שחשבנו
אלוקים ירחם עלינו
אלוקים ירחם עלינו

שבעה ימים הפלגתי בים
הגעתי לחיפה ונרגעתי
בהגיעי הובילו אותי ל"בית ליד"
שמאל, ימין, לימדו אותי
שמאל, ימין, ילמדו אותי

יא מאמא, בואי וראי אותי
באוהל זרקו אותי,
אוכל שותה ומשוטט
אוי לי מה קרה לי

הלכתי לשכת עבודה
אמר לי מאיפה אתה
אמרתי לו ממרוקו
אמר לי צא החוצה
אמר לי צא החוצה

הלכתי לשכת עבודה
אמר לי מאיפה אתה
הלכתי לשכת עבודה
אמר לי מאיפה אתה
אמרתי לו מפולניה
תיכנס בבקשה
תיכנס בבקשה

לקחו אותנו לאיזה קיבוץ
אוכל, שותה ומתלבש
עובד – לא נתנו לי כסף
ומאז שהגענו צחקו עלינו

יא מאמא בואי תראי אותי
בקיבוץ זרקו אותי
לחם וזיתים האכילו אותי
אוי לי מה שקורה לי
אוי לי מה שקורה לי

CHILDREN ARE HAPPINESS

Joshua Sobol, Shlomo Bar

Have two have three
Have four children
You get housing with an entrance and a kitchen
And two small rooms
Have four have five
Have six children
You'll get pleasure and respect from your relatives
You love children

Children are happiness
Children are a blessing
You have hearts of gold
It's written in the Torah
Maybe in the Gemara
Go ask the rabbi

Have six have seven
Have eight children
It's not a joke
The country needs lots of wonderful youngsters

Have a dozen and why not eighteen?
Have twenty children
God will provide
And so will Welfare
Whatever children need

God is great
It's hard for Him to bear
That one gets everything
He showers one with money, strength and fun
And to you He gives children

ילדים זה שמחה – יהושוע סובול

תביאו שניים תביאו שלושה
תביאו ארבעה ילדים
תקבלו שיכונים עם כניסה ומטבח
ושני חדרים קטנים
תביאו ארבעה תביאו חמישה
תביאו ששה ילדים
תקבלו הנאה וכבוד מקרובים
אתם אוהבים ילדים

ילדים זה שמחה
ילדים זה ברכה
ולכם יש לב של זהב
כתוב בתורה
אולי בגמרא
לכו תשאלו את הרב

תביאו ששה תביאו שבעה
תביאו שמונה ילדים
זאת לא בדיחה
הארץ צריכה הרבה צעירים נחמדים

תביאו תריסר ולמה לא ח"י?
תביאו עשרים ילדים
אלוהים כבר יתן
הסעד גם כן
מה שצריכים ילדים

אלוהים הוא גדול
קשה לו לסבול
שאחד יקבל את הכל
לאחד הוא דוחף כסף, כח וכיף
ולכם הוא נותן ילדים

There Is A Place

There is a place far across the sea
There the sand is white, and home is warm
There the sun shines over
The market, the street and the port
Home is there, across the sea
I remember the candle lighting on Sabbath eve
And my father is looking, looking at me in silently.

It's a faraway place, a wonderful place
Prayer is heard from every window
In the yard, a mother and daughter
Are baking Challah for the Sabbath in the oven
Home is there, across the sea
I'll never forget my father's eyes there
How he looked, looked to the East.

This place remained far away
No Sabbath songs or, prayers, no laughter
Narrow alleys facing great sea
And empty houses weeping voicelessly
The heart is still there across the sea
I can hear the sound of prayer from an empty home
There is a place that remains, remains far away.

No matter where run to
There is a place that I'll never forget
I'll always carry it with me in my heart
There is a place that I love

יש מקום – עמוס אטינגר
יש מקום רחוק אַחֲרֵי הַיָּם
שֶׁם הַחֹל לָבָן, הַבַּיִת חֵם
שֶׁם הַשֶּׁמֶשׁ מְאִירָה מֵעַל
אֶת הַשּׁוּק, הָרְחוֹב וְהַנֶּמֶל
הַבַּיִת שָׁם, אַחֲרֵי הַיָּם
אֲנִי זֹכֵר בְּלֵיל שַׁבָּת הַגֵּר דּוֹלֵק
וְאָבִי מִבֵּיט, מִבֵּיט בִּי וְשׁוֹתֵק.

זֶה מְקוֹם רְחוֹק, מְקוֹם גָּפֶלָא
שֶׁם מִכָּל חֲלוֹן שׁוֹמְעִים תְּפִלָּה
בְּחֶצֶר הַבַּיִת אִם וְבֵת
בְּתַנּוּר אוֹפוֹת חֲלוֹת שַׁבָּת
הַבַּיִת שָׁם, אַחֲרֵי הַיָּם
אֶת הָעֵינַיִם שֶׁל אָבִי שֶׁם לֹא אֶשְׁכַּח
אֵיךְ מִבֵּיט, מִבֵּיט אֶל הַמִּזְרָח.

זֶה מְקוֹם אֲשֶׁר נִשְׁאַר רְחוֹק
בְּלִי שִׁירֵי שַׁבָּת, תְּפִלָּה וְצִחּוֹק
סְמֻטָּאוֹת צָרוֹת מוֹל יָם גָּדוֹל
וּבְתִים רִיקִים בּוֹכִים בְּלִי קוֹל
הַלֵּב עוֹד שָׁם אַחֲרֵי הַיָּם
אֲנִי שׁוֹמֵעַ קוֹל תְּפִלָּה מִבַּיִת רִיק
יש מקום אֲשֶׁר נִשְׁאַר נִשְׁאַר הָרָחֵק.

לְכָל מְקוֹם אֲשֶׁר אֵלָיו אֶבְרַח
יִשְׁנֶנּוּ מְקוֹם שְׁלֹא שְׁלֹא אֶשְׁכַּח
אוֹתוֹ תָּמִיד אֶשָּׂא עִמִּי בַּלֵּב
יש מקום אוֹתוֹ אֲנִי אוֹהֵב.

What Will the Dreams Be?

Balfur Hakak

When we came to the new land
They saw the **striped** coats we were wearing
And they made us take off our **striped** coats
There was a golden seal on the hems of the coats.
They also said:
Let us see what the dreams will be.

When we came to the new land
We were silent and whispering:
We are seeking our brethren.
Dark was that day.
Our brothers did not see our souls' trouble
Nor did they hear.

Nowadays when we are singing
In the public squares, in the beautiful halls
For the chief butler and the chief baker
We set our brethren in front of us pleasantly:
Our striped coats always on us.

In hours of troubled sleep
During lightless minutes
Sometimes we still remember
The pit

מה יהיו החלומות בלפור חקק

כשבאנו לארץ הקדשה
ראו עלינו כתנות הפסים אשר עלינו
ובאו עלינו להפשיטנו כתנות הפסים
וחתם הנהב בשולי הכתנות.
גם אמרו:
ונראה מה יהיו החלומות.

כשבאנו לארץ הקדשה
היינו מחרשים ולוחשים:
את אחינו אנהנו מבקשים.
יום אפל היה היום ההוא.
לא ראו אחינו צרת נפשנו.
ולא שמעו.

היום כשאנו משוררים
בחצרות עם, בטרקלינים יפים
אצל שר המשקים ושר האופים
שוינו אחינו לנגדנו בנעימים:
כתנות הפסים
עלינו תמיד.

ובשעות של שינה טרופה
ברגעים ללא אור
עודנו זוכרים לפעמים
את הבור.